

Cançó del Cabrinetty

Alpens

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Nucli urbà. Carrer Graell. Alpens

Coordenades:

Latitud: 42.11893
Longitud: 2.1002
UTM Est (X): 425619
UTM Nord (Y): 4663373

Classificació

Número de fitxa 08004-108
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: La cançó actualment és cantada pel grup de Cantaires d'Alpens.
Protecció Inexistent
Accés Sense accés
Ús actual: Científic
Titularitat Pública
Fitxes associades:
[Nucli urbà d'Alpens](#)
[Font de la batalla d'Alpens](#)
Autor de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dc., 12/07/2006 - 02:00

Descripció

La cançó del Cabrinetty té l'origen en el recorregut que van fer les tropes governamentals perseguint el bàndol carlista fins Alpens, lloc on es produí l'anomenada Batalla d'Alpens en la qual s'enfrontaren les tropes governamentals comandades pel brigadier Cabrinetty i les tropes carlistes comandades per Francesc Savalls, en el marc de la Tercera Guerra Carlina. La cançó diu així:

Vosaltres de Súria gran ditxta teniu
que del Cabrinetty ja os en despediu.

La jornada és llarga fins a Sant Feliu
formats a la plaça Cabrinetty diu:

Vosaltres soldats bé em sereu constants
per matar la Blanca i també en Savalls.

Feren un poc d'alto al passar per Prats
I a Alpens arribaren molt fatigats.

No s'ho esperaven, quina mala sort!
perquè el Cabrinetty van ferir de mort.

Observacions:

Es pot trobar a l'arxiu reserva de cançons populars d'Isabel Iborra.

La imatge s'ha extret del llibre: PLANES, J.A, Alpens. Una història del Lluçanès: pagesos, paraires i carlins, Ajuntament d'Alpens, 1999.

Història

La batalla d'Alpens és un episodi militar que s'inscriu en la Tercera Guerra Carlina (1872-1876), que enfrontà els partidaris de Carles de Borbó i d'Àustria-Este (Carles VII), pretendent carlí al tron espanyol, i els diferents governs de la monarquia d'Amadeu I, la Primera República i la Restauració alfonsina. Alpens fou l'escenari improvisat de la confrontació de dos homes que han assolit la categoria de mite en els seus respectius bàndols. D'una banda, Francesc Savalls (1817-1885) fou el cabdill del carlisme català més famós de la Tercera Guerra Carlina al Principat. Enfront d'ell, Josep Cabrinetty (1822-1873), un dels caps militars governamentals més actius a Catalunya. El 9 de juliol de 1873, a les tres de la tarda, la columna de Cabrinetty -composada per uns 1.200 homes - sortí de Prats de Lluçanès en persecució del senyor Alfons. En aquesta vila el brigadier ja havia anunciat que si capturava donya Blanca (Maria de les Neus de Braganza i Borbó, muller del senyor don Alfons), en faria trossos i els donaria amb l'arròs als seus soldats. Una nota de l'alcalde d'Alpens va fer saber a Cabrinetty que Savalls havia sortit d'aquest poble, per la qual cosa Cabrinetty decidí pernoctar a Alpens. A dos quarts de vuit, la tropa governamental arribà a la vila, i tot just entrar-hi, rebé un diluvi de bales per part de 1.025 carlins posicionats als turons veïns. Cabrinetty comprengué l'emboscada que se li havia preparat i resolgué dividir la tropa en tres columnes, que havien d'atacar per tres punts diferents. Això no obstant, davant el foc enemic la tropa no complí les ordres, situació que exasperà a Cabrinetty, el qual es posà al davant dels seus soldats per esperonar-los. Cabrinetty morí d'un tret al clatell, disparat des del campanar, al carrer Graell, davant la casa número 2. A la batalla d'Alpens hi van perdre la vida uns 150 soldats governamentals i gairebé uns 800 caigueren presoners. El pretendent carlí al tron espanyol Carles VII en féu encunyar una medalla commemorativa i donà a Savalls el títol de marquès d'Alpens.

Bibliografia

- PLANES, J.A, Alpens. Una història del Lluçanès: pagesos, paraires i carlins, Ajuntament d'Alpens, 1999.
- PLANES, J.A, fullet informatiu, La Batalla d'Alpens, Ajuntament d'Alpens i Diputació de Barcelona, 1998.

